

הפקדת האחריות על יחידת הסמך לשכת הקשר "נתיב" בידי השר זאב אלקין

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, לקבוע כי השר זאב אלקין יופקד על יחידת הסמך: לשכת הקשר "נתיב", אשר תישאר במשרד ראש הממשלה.

דברי הסבר

רקע כללי

לשכת הקשר "נתיב" (להלן – נתיב) פועלת כיחידת סמך במשרד ראש הממשלה. מוצע לקבוע כי השר זאב אלקין יופקד על נתיב, אשר תישאר כיחידת סמך של משרד ראש הממשלה. זאת, לאור העובדה שלשר אלקין היכרות מעמיקה עם תחום פעילותה של נתיב, שעליה היה מופקד גם בעבר. נתיב תישאר כיחידת סמך של משרד ראש הממשלה כדי לשמר את הזיקה בינה לבין המשרד, לאור פעילותה, בהתאם לפרקטיקה הנוהגת ביחס לנתיב בשנים האחרונות.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה 140 מיום 19.07.2021.

החלטת ממשלה 59 מיום 07.06.2020.

החלטת ממשלה 1473 מיום 30.5.2016.

החלטת ממשלה מספר 31 מיום 26.5.2015.

החלטת ממשלה 45 מיום 26.4.2009.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת.

סיווגים

סיווג ראשי: 05ממשלה;

תחום פעולה עיקרי: 09אחר

מגיש: ראש הממשלה

ד' באלול התשפ"ה
28 באוגוסט 2025

היועצת המשפטית

ירושלים, ד' באלול התשפ"ה

28 באוגוסט 2025

סימוכין: 6048863039

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: הפקדת האחריות על יחידת הסמך לשכת הקשר "נתיב" בידי השר זאב אלקין.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

מוצע לקבוע כי השר זאב אלקין יופקד על יחידת הסמך לשכת הקשר "נתיב" (להלן – נתיב), אשר תישאר כיחידת סמך של משרד ראש הממשלה.

בדברי ההסבר צוין כי נתיב תישאר כיחידת סמך של משרד ראש הממשלה כדי לשמר את הזיקה בינה לבין המשרד, לאור פעילותה, בהתאם לפרקטיקה הנוהגת ביחס לנתיב בשנים האחרונות.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

הפקדת האחריות על נתיב בידי השר זאב אלקין, וזאת ללא העברת שטח הפעולה עצמו ממשרד ראש הממשלה למשרד האוצר, מעוררת קושי משפטי. הוראות חוק-יסוד: הממשלה קובעות, בין היתר, כי "שר יהיה ממונה על משרד...." (סעיף 5 לחוק-יסוד: הממשלה) וכן כי "שר אחראי בפני ראש הממשלה לתפקידים שעליהם ממונה השר" (סעיף 4 לחוק-יסוד: הממשלה). על כן, מצב הדברים שלפיו שר ממונה על שטח פעולה במשרד שעליו ממונה שר אחר מעורר קושי בהיבטים הנוגעים לאחריות המיניסטריאלית של השר – כפועל יוצא מהפקדתו על תחום פעולה שנמצא באחריותו של שר אחר. קשיים נוספים עשויים להתעורר לעניין שאלת אחריותו של השר הממונה על המשרד ביחס להיבטים רוחביים הכרוכים בשטח הפעולה שנותר בתחומו, על עובדיו, על אף שהופקד עליו שר אחר, הממשיך בין שני השרים, ואופן הסדרת ההיבטים הארגוניים-מינהליים הנוגעים לשטח הפעולה.

במקרה דנא אין הקושי המשפטי עולה כדי מניעה לאשר את ההחלטה. זאת, בשים לב להוראת סעיף 4 לחוק-יסוד: הממשלה הנזכרת לעיל, המאפשרת לפי לשונה אחריות מיניסטריאלית אשר אינה מוגבלת למשרד בלבד, ובהינתן שאין בהחלטה כדי לשנות מאפיון הרכב הממשלה כפי שנקבע בהוראות סעיף 5 לחוק היסוד. כל זאת, כאשר הפרקטיקה הנוהגת מזה שנים בעניין לשכת הקשר נתיב – לפיה האחריות עליה הופקדה בידי שר תוך השארתה כיחידת סמך של משרד ראש הממשלה, לאור נסיבות חריגות ויוצאות דופן הקשורות בנתיב, אף קיבלה אישור משפטי בעבר, עובר להחלטת ממשלה 59 מיום 7.6.2020 ולהחלטת ממשלה מס' 60 מיום 22.1.2023. בהתאם לכך, ובהמשך להיוועצות עם הגורמים הרלוונטיים במחלקת ייעוץ וחקיקה, אין בקושי המשפטי האמור כדי להקים מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה. עוד יובהר, כי העובדה ששטח הפעולה נותר במשרד ראש הממשלה אינה גורעת מאחריותו של השר אלקין בפני ראש הממשלה גם ביחס למילוי תפקידו זה, כאמור בסעיף 4 לחוק-יסוד: הממשלה.

בהקשר זה יצוין כי בחודש אוגוסט 2013 פורסם דוח מבקר המדינה בעניין "לשכת הקשר נתיב" (להלן – דוח המבקר). בדוח המבקר צוין, בין היתר, כדלקמן:

"במרץ 2009 החליטה הממשלה, ששר החוץ יופקד מטעם ראש הממשלה על יחידת הסמך: לשכת הקשר נתיב, אשר תישאר במשרד ראש הממשלה. ההחלטה לא יצקה תוכן קונקרטי למילים

היועצת המשפטית

המופשטות, לא לוותה בהסדרה מעשית ומינהלית של השינוי והותירה בעמימות את משמעות המושג הפקדה ואת מהות הסמכויות ויחסי הגומלין ההדדיים שבין נתיב, ראה"ם, השר המופקד על נתיב ומשרד ראה"ם בכל הקשור לארגון ולפעילותו. זאת, בעיקר נוכח המורכבות הנובעת מהפקדת הארגון בידי דרג מיניסטריאלי המצוי מחוץ למשרד ראה"ם, שעה שהמערכת המינהלית שבאמצעותה הוא אמור להתנהל, מצויה ברובה במשרד ראה"ם, וללא זיקה לשר המופקד."

על גורמי הניהול והמקצוע הרלוונטיים לתת את דעתם לדוח המבקר, על-מנת לוודא את התנהלותה התקינה של נתיב שעה שהופקדה בידי השר זאב אלקין, אך הותרה כיחידת סמך של משרד ראש הממשלה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

בשים לב לאמור לעיל, ולאחר תיאום עם המשנה ליועמ"שית (ציבורי-מינהלי), אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

איל ברנע, עו"ד
סגן בכיר ליועצת המשפטית